

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Aleny Priecelovej a členov senátu JUDr. Viery Pepelovej a JUDr. Štefana Šatku, v právnej veci žalobcu: **R. S., s.r.o.** K., B., právne zastúpený JUDr. J. Š., advokátom, H., P. O. BOX X. B., proti žalovanému: **U., a.s.**, L., B., **o zaplatenie istiny vo výške 2 637,99 Eur (79 472,10 Sk) so 17,6% úrokom z omeškania od 8. júla 1997 do zaplatenia**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 43 Cb 64/2001-202 zo dňa 17. decembra 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 43 Cb 64/2001-202 zo dňa 17. decembra 2008 **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť 982 Sk na účet Krajského súdu v Bratislava za úhradu faktúry Slovenskému hydrometeorologickému ústavu v Bratislave. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca si žalobou uplatnil proti žalovanému právo na zaplatenie istiny vo výške 79 472,10 Sk so 17,6% úrokom z omeškania od 8. júla 1997 do zaplatenia z titulu poistného plnenia. Žalobca uzatvoril s právnym

predchodcom žalovaného dňa 4. marca 1996 poistnú zmluvu č. 2117 000 544, o. i., aj na poistenie hnutelných vecí, s celkovou poistnou sumou vo výške 683 100 Sk. Jednotlivé hnutelné veci ako predmet poistenia boli špecifikované v prílohe 1 zmluvy. V noci zo dňa 18. na 19. mája 1997 došlo počas búrky podľa tvrdenia žalobcu k poistnej udalosti – zásahu bleskom, v dôsledku čoho, došlo k poškodeniu počítačovej siete a počítačových zariadení. Tieto poškodené hnutelné veci boli opravené, reінštalované a naprogramované na riadne užívanie, pričom za tieto práce boli vystavené faktúry č. 11410597 vo výške 64 965,50 Sk a č. 970402 vo výške 14 506,60 Sk, ktoré boli aj riadne zaplatené. Podľa žalobcu poškodenie hnutelných vecí bolo spôsobené v dôsledku napätia v napájacej sieti – úder blesku a napät'ovej špičky v telefónnej sieti, teda príčinou poškodenia bol bezprostredný prechod blesku a ním vyvolané prepätie v napájacej sieti.

Na poistenie pre prípad poškodenia alebo zničenia vecí živelnou udalosťou sa vzťahovali Zmluvné podmienky pre prípad poškodenia alebo zničenia vecí živelnou udalosťou (ďalej len „ZPŽ – 94“). Žalobca mal možnosť si dojednať aj iné poistenie, a to poistenie elektronických zariadení (ďalej len „ZPE – 95“). Žiadna doložka ohľadne poistenia elektronických zariadení nebola medzi účastníkmi dohodnutá. Z tohto dôvodu uzatvorená poistná zmluva sa na poškodenie predmetných zariadení nevzťahuje. Vzhľadom na to škodová udalosť nie je poistnou udalosťou.

Čl. 54 Všeobecných poistných podmienok (ďalej len „VPP“) ustanovuje možnosť zmluvne sa odchyliť od ustanovení VPP, pokiaľ to vyžaduje účel a povaha poistenia. Nakoľko vymedzenie udalosti úderom blesku nie je vo VPP postačujúce, bola vykonaná úprava v zmluvných dojednaniach. VPP, ako aj ZPŽ – 94 ustanovujú poistnú ochranu pre veci pred zásahom blesku, pričom ZPŽ – 94 navyiac ustanovujú, že škody, ktoré vzniknú na elektrických zariadeniach pôsobením elektrického prúdu ako škody, ktoré vzniknú nepriamym zásahom blesku, nie sú poistením kryté (§ 1 ods. 6 písm. e/). Podľa ZPŽ – 94 zásahom blesku je bezprostredný prechod na poistené veci. Túto skutočnosť žalobca nepreukázal. Vzhľadom na to, že predmetné zariadenia už neexistujú, nie je možné vyčíslit' ani časovú cenu hodnoty vecí podľa § 6 ods. 1 písm. b/ zmluvných dojednaní. Žalobca si nezabezpečil znalecký posudok na vyčíslenie skutočnej časovej ceny, ani nie je možné posúdiť otázky pôsobenia blesku na poškodené zariadenia tak, ako to navrhol žalobca na pojednávaní dňa 2. marca 2006. Súd nepovažoval odborný posudok č. 5/2006 prof. Ing. A. S., CSc., predložený žalobcom za dôkaz, nakoľko z tohto posudku nevyplýva, že

bola vykonaná obhliadka budovy, kde došlo k zásahu bleskom, ani obhliadka poškodených zariadení. Príčiny vzniku poistnej udalosti riešil znalec len v teoretickej rovine. Súd z tohto dôvodu nepripustil ani nového znalca za účelom posúdenia správnosti predloženého znaleckého posudku a nepripustil ani vypočutie svedka Ing. P.Z., nakoľko jeho svedecká výpoveď by nemala vplyv na právne posúdenie veci.

Súd dospel k záveru, že žalobca oprávnenosť svojho nároku dostatočne nepreukázal a neunesol dôkazné bremeno, a preto bola žaloba zamietnutá v celom rozsahu. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., avšak nakoľko si ich žalovaný neuplatnil, súd mu ich ani nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie, v zákonom stanovenej lehote podľa ust. § 204 ods. 1 O. s. p., dôvodiac, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Tvrdí, že do dôkazného súboru nebol pojatý a vyhodnotený významný dôkaz, ktorý žalobca predložil pri podaní žaloby, a to vyjadrenie B., s.r.o. zo dňa 29. mája 1997, podľa ktorého bolo poškodenie elektrických zariadení zapríčinené v dôsledku prepätia v napájacej sieti. Žalobca týmto má zato, že išlo o bezprostredný prechod blesku a ním vyvolané prepätie. Uviedol, že táto okolnosť má pre právne posúdenie existencie, resp. neexistencie naplnenia podmienok poistnej zmluvy a tým aj preukázanie vzniku poistnej udalosti zásadný význam. Dôkazom zo stavebnotechnického hľadiska v nadväznosti na technické parametre budovy, kde sa stala škodová udalosť sa môže posúdiť prietok blesku a jeho zásah na jednotlivé veci, ktoré nie sú elektronické, ale elektrickými zariadeniami. Zároveň poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obo 160/2006 zo dňa 26. marca 2006. Tiež poukazuje na závery odborného vyjadrenia prof. S. č. 02/2005 o možnosti zásahu priameho úderu blesku do elektrickej siete v budove napájajúcej poškodené zariadenia, čo môže byť tento prípad. Domnieva sa, že vykonaním navrhnutých čiastkových dôkazov by bolo možné rozptýliť pochybnosti vo výklade ZPŽ – 94 vo vzťahu k predmetnej poistnej zmluve a posúdenia škodovej udalosti. Uvádza, že v posudzovanom prípade sa poistené veci poškodili zásahom blesku, pričom zásahom blesku je podľa podmienok poistnej zmluvy bezprostredný prechod blesku na poistené veci a v posudzovanom prípade neexistuje, resp. nie je preukázaný iný dej poškodenia poistených zariadení len taký, ktorého bezprostrednou príčinou je úder blesku. Preto navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

K podanému odvolaniu sa vyjadril žalovaný. Uviedol, že z listín, ktoré žalobca predložil, vyplýva, že ku škode došlo v dôsledku prepätia v napájacej sieti, teda nie zásahom blesku, t. j. bezprostredným prechodom blesku na poistené veci. V zmysle zmluvných podmienok pre prípad poškodenia veci živelnou udalosťou (§ 1 ods. 6 písm. d/) predmetné poistenie sa nevzťahuje na škody, ktoré vzniknú na elektrických zariadeniach pôsobením elektrického prúdu, ako aj na škody spôsobené nepriamym zásahom blesku, nie sú poistením kryté. Má za to, že škody spôsobené zvýšením napätia v napájacej sieti, nie je možné považovať za živelnú udalosť. Žalovaný predložil súdu odborné vyjadrenie č. 02/2005 vypracované znalcom z odboru energetika Prof. Ing. A. S., CSc., ktorý je uznávanou kapacitou vo svojom odbore. Ten stanovil ako príčinu vzniku škody prepätia, ktoré vzniklo po nepriamom údere blesku, a ktoré poškodili poistené zariadenia. Záver odborného posudku je totožný s vyjadreniami spoločností, ktoré predložil žalovanému k likvidácii samotný žalobca. Z uvedených vyjadrení je jednoznačné, že k poškodeniu poistených vecí došlo zvýšením napätia v elektrickej sieti, do ktorej boli zapojené jednotlivé zariadenia. Táto príčina vzniku poškodenia je však v zmysle dohodnutých zmluvných podmienok z poistného krytia vylúčená.

Preto sa žalovaný stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa a navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd sa v zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p. stotožnil so závermi Krajského súdu v Bratislave ako súdu prvého stupňa, ktorý správne a dostatočne zistil skutkový stav veci a vo veci správne rozhodol, nakoľko žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že došlo k poistnej udalosti v zmysle uzavretej poistnej zmluvy č. 117 000 544

Odchylné od všeobecných poistných podmienok poistenia majetku (VPPM čl. 14, 15), v spornom prípade platia zmluvné podmienky pre prípad poškodenia alebo zničenia veci živelnou udalosťou (ZPŽ-94). Z ustanovenia § 1 ods. 6 písm. d/ a e/ ZPŽ-94 vyplýva, že poistenie sa pri základnom krytí, ktoré mal žalobca dojednané, nevzťahuje na škody, ktoré vzniknú na elektrických zariadeniach pôsobením elektrického prúdu, napr. zvýšením prúdu,

napätia v sieti a pod., ako aj na škody vzniknuté nepriamym zásahom blesku. Je nesporné, čo žalobca nespochybňuje, že elektronické zariadenia boli poškodené v dôsledku prepätia v napájacej elektrickej sieti (pravdepodobne spôsobené úderom blesku), t. z., že ku škode nedošlo bezprostredným prechodom blesku cez poistené veci (§ 9 ods. 2 ZPŽ- 94). Žalobca mal možnosť priamo v poistnej zmluve (č. dol. 7) poistiť elektronické zariadenia v prípade ich poškodenia nepriamym zásahom blesku. Z obsahu poistnej zmluvy je nesporné, že si však takéto poistné krytie nedojednal (č. l. 6).

Čo sa týka námietky odvolateľa ohľadne hodnotenia dôkazov, resp. ich nevykonanie súdom prvého stupňa, odvolací súd poukazuje na princíp voľného hodnotenia dôkazov v konaní pred súdmi v spojení so zásadou spravodlivého rozhodnutia vo veci, ktorý umožňuje konajúcemu sudcovi (§ 120 ods. 1 O.s.p.) vykonať len tie dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia k takémuto rozhodnutiu vedú.

V konaní pred súdom prvého stupňa nebola porušená zásada spravodlivého konania, pretože súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, z akých dôvodov nepovažoval za potrebné vykonať, resp. doplniť dôkazy navrhované žalobcom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. napadnuté rozhodnutie potvrdzuje ako vecne správne.

Úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania v zmysle § 224 ods. 1 v spojení § 142 ods. 1 O.s.p. Nakoľko mu žiadne trovy nevznikli, odvolací súd mu ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 26. novembra 2009

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M. B.